

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagós)

Aquest número 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

La Constitució i l'Estatut

Encara que hi hagi algun extremista que cregui que per a Catalunya l'únic important, ara, és l'Estatut, nosaltres hem de declarar ací que per als catalans la Constitució no té menys importància.

En efecte: la sort que l'Estatut ha de córrer depèn de la forma en què estigui redactat el títol primer de la Constitució.

Per de prompte, la primàcia en la discussió correspondrà a la llei fonamental de la República.

I és segur que, segons sigui el text dels primers articles d'aquesta llei, passarà o no passarà l'Estatut.

Naturalment que aprovar-se, l'Estatut es té d'aprovar.

Poden, però, introduir-se en el seu articulat tals modificacions, que quedin evaporades les seves essències més delicades.

I les variacions que la llei segona ha de sofrir han d'estar en forçosa relació amb les que s'hagin admès a la primera.

Per això, ara els parlamentaris catalans, el que han de procurar és que a la República hom li doni caràcter federal.

Que aleshores la conseqüència per a nosaltres fóra ben falaguera.

Sense arribar a això, es pot aconseguir deixar una porta oberta per la que l'Estatut de Catalunya passi còmodament.

I per la mateixa escaleta es filtraran les altres regions que vulguin ésser autònomes.

El fer triomfar a les Corts una Constitució ben liberal és per a Catalunya, per a Espanya i per a la República qüestió de vida o mort.

aquestes virtuts—que no ha deixat d'exercir d'una manera admirable—, el poble podria sospitar que hom pretén prendre-li el pèl. Això el poble no ho toleraria, perquè és impossible, entre altres raons, perquè la monarquia el deixà calb.

La crítica del poble no pot fer-la callar la República. Co que ha de fer la República, amb la seva actuació noble, digna, justiciera, és fer impossible la crítica.

El poble no vol que la República sigui un canvi de nom: vol que sigui un canvi de règim. El poble no vol la col·laboració de gent sospitosa, de geni indesitjable. El poble vol que la República sigui quelcom més efectiu i eficaç que les moixigangues, les cançonetes i els àpats d'avui. El poble vol que la República no faci festa, sinó que treballi. I treballar és exigir responsabilitats—Berenguer,

Martínez Anido, doctor Albiñana, Rodríguez de Viguri, Dolla, Fernández Heredia, Galo Ponte, Despujol, Milans del Bosch, Barrera, Viver, Milà i Camps, etc., etc.—, és resoldre problemes—el de la terra, el de l'encariment de la vida, el de la separació de l'Església de l'Estat, el del federalisme—, i és donar al poble la sensació de què, per fi, hi ha uns homes que es preocupen dels interessos del poble amb intel·ligència i amor, i no dels seus propis interessos.

Està molt bé—encara que no em sembla de gran interès—que els dirigents de la República recomanin al poble seny, serenitat i paciència. Però procurant correspondre a aquestes virtuts amb una actuació digna i honorada. I procurant no acabar amb el seny, la serenitat i la paciència del poble.

Lluís CAPDEVILA

INTENCIONS

EL DRET A LA CRÍTICA

Els ministres de la República demanen seny, serenitat i paciència al poble. I ho demanen Azorín—l'admirat i estimat Azorín—, Lluís de Zulueta, Josep Ortega i Gasset i demanen els ministres—tinc davant un article de l'amic Marcellí Domingo, escrit en aquest sentit—la confiança del poble.

Per altra banda, Miquel de Unamuno—oblidem que és un atrabiliari per a reconèixer en ell l'home d'idees, el savi—, diu que hi ha d'haver un dret a la crítica.

Jo crec que el poble ha de tenir seny, serenitat, paciència. I confiança en els dirigents de la República. Però crec també que ha de tenir, com vol Unamuno, dret a la crítica. Sempre que exerceixi aquest dret amb intel·ligència. La crítica del poble, per dura que sigui, si neix d'una bona voluntat, ha d'ésser l'esperó d'aquesta República que fins ara s'ha decantat a la dreta. Cal pensar, a més a més, que totes les crítiques les inspira l'amor que el poble sent envers la República, i neixen de la temença que, per feblesa, aquesta República tan estimada se'ls fongui a les mans o caigui sota l'espasa d'un militar qualsevol, estil Berenguer o Primo de Rivera.

Les crítiques de les esquerres han d'ésser mirades amb menys recels que els elogis de les dretes.

Altrament, demanar seny i serenitat al poble em sembla una cosa absurda, una incongruència. Encara voleu més seny, més serenitat? El poble ha deixat marxar l'ex-rei, l'ha deixat sortir de Madrid, l'ha deixat arribar a Cartagena, l'ha deixat deixar sense arrencar-li l'abdició, sense lligar-li una corda al coll i arrossegar-lo pels carrers. El poble no ha llinxat el cardenal Segura ni el bisbe Mugica, ni molts altres sacerdots facciosos, indignes del seu ministeri. El poble no ha assaltat la presó on els generals Mola i Berenguer—l'actuació dels quals ha costat tanta sang, la culpabilitat dels quals és palesa—vivien amb tantes comoditats com a casa seva. El poble ha tolerat la intromissió i la col·laboració d'homes com Chapaprieta i Osorio i Gallardo.

Encara voleu més seny, més serenitat, més paciència? Pots fer el polític fóra no seguir demanant aquestes virtuts a un poble que ha fet una República com si fes una festa major: sense vessar sang i sense voler recordar la sang vessada.

No; no és oportú, ni lògic ni polític ni congruent seguir demanant seny, serenitat i paciència al poble. Això pot ésser, al contrari, motiu d'exasperació. Demanant-li

Capellà de bosc

—Ara callem i semblen tranquils, però la processó va per dintre: una processó amb trabucs i stars, comandada per don Alfons.

Uns quants consells...

...El moment actual és d'un fort apassionament. Tothom vol resoldre les coses amb un pampallugueig. Tothom creu que les revolucions transformen el país, capgirant les coses, posant dalt ço que hi havia a baix, i a baix ço que hi havia dalt. S'equivoca la gent. Cal anar alerta amb els que creuen que les coses es fan en un obrir i tancar d'ulls. Que tot és permès, que tot es pot fer. No és cert. No és veritat. La revolució ha estat guanyada legalment. El poble va donar-se una forma de Govern. Aquesta forma de Govern ha obert a la sobirania nacional la seva via de dret. Tot és possible en el règim republicà; però tot per la via legal. No hi ha cap Govern, cap autoritat, que davant d'una raó proletària pugui posar-se al costat d'una empresa particular. Qui digui això, ment. Sap que no és veritat. Sap que no és cert. Sap que menteix i que enganya el poble treballador. Però el que no pot admetre la República, precisament perquè és el Govern que el poble s'ha donat, és que uns quants agitadors professionals, uns quants "descamisats" de totes les idees vulguin convertir el carrer en galliner, vulguin convertir la plaça pública en cort de les seves ximpleries. Cal que els treballadors s'adonin de qui porten per companys; cal que els treballadors sàpiguen que, tot dient-se "sense feina", la policia ha trobat gent titllada d'espadistes, quizenaires, invertits, carteristes, etc... Cal que en aquesta hora tothom sigui amo dels seus nervis i que no es deixin avalotar pels imbecils o els malfactors...

Es als partits, on deuen encabir-se els homes. De partits, n'hi ha per totes les ideologies, per avençades que siguin. Partits, que vol dir responsabilitat i criteri. Des del Partit Obrer i Camperol, que mereix tots els nostres respectes pels seus homes i per la seva tàctica, fins a la Dreta Republicana, tothom pot donar al país l'estructura espiritual que més li convingui i calgui.

Tot el que no és això, és pertorbació i vagabunderia.

L'ofensiva del diner

El diner és contrarevolucionari.

Es contrarevolucionari i mira de sabotjar la República i de posar en el seu camí tots els obstacles i tots els entrebancs que pot.

El diner té prejudicis místics o pseudo-místics i teològics, i els voldria salvar de l'universal naufragi.

Frueix de privilegis medievals encara, i tracta de fer surar els seus interessos il·legítims.

L'ofensiva del diner contra la República té dues manifestacions.

La primera és el pànic dels comptecorrentistes dels Bancs, que ha determinat la suspensió de pagaments del Banc de Catalunya.

La segona és la contracció d'obres i treballs i el consegüent acomiadament d'assalariats, que ve a augmentar l'exèrcit ja prou nombrós dels sense feina.

Hi ha encara la forma insidiosa de combatre el nou règim que representa l'alarmisme — rumors i veus que corren de desordres públics, de descontent a l'exèrcit, d'atemptats contra En Macià, etc.

Però aquest darrer tipus de boicot té menys importància.

Els perillous són els altres. En ells hi ha acció i intenció, o sigui, la plenitud del crim, els dos elements del delictiu.

Si la República no castiga, no persegueix els responsables, no és perquè no ho mereixin, ans bé perquè se sent prou forta per a desafiar els seus enemics.

D'això convé que se n'adonin tots els que tenen ulls a la cara, tots els que tenen ulls i no hi veuen o no volen veure-hi.

La Revolució farà el seu camí, vulguin o no vulguin els que abasseguen el níquel.

Si la República, com la dictadura, l'hagués portat el caprici d'un dèspota, necessitaria per aguantar-se l'ajut interessat dels usurers.

Varen donar-li vida les entranyes del poble, i per a subsistir no li cal més que la llet dels pits de la seva mare. De tota la resta pot prescindir-ne.

No es facin, doncs, il·lusions els que especulen sobre la curta durada de la nova situació.

La República és eterna. La República és immortal. La República es farà més vella que l'elefant del Parc.

Cuitin, en conseqüència, els rics, a posar llurs cabals, com han fet sempre, a disposició dels que manen.

Per tal de conservar el que tenen, han de

renunciar a ço que somiaven, han de renunciar als privilegis i als prejudicis.

I, sobretot, no tanquin fàbriques i tallers, perquè la República té força per obrir-los a canonades quan vulgui.

No està demostrat que els milionaris siguin indispensables a la societat.

Però, si ho fossin i la República no en tingués de vells, en faria de nous.

ANGEL SAMBLANCAT

Les eleccions de diumenge

Siguem francs:

La fredor amb què va rebre el poble de Barcelona les eleccions de diumenge passat són un poema que canta prou a les clares quin és, en el moment actual, l'esperit polític del nostre poble.

Tot just fa uns dies de les altres eleccions, i sembla talment que faci anys.

En aquest parèntesi de dues setmanes, el poble català es pot dir que ha perdut gran part de l'entusiasme que va vessar el 14 d'abril...

S'esperaven grans coses, grans decisions, i no ha passat res. A tot estirar, hem anat a parar a una Autonomia de lo més Camboniana que hi ha.

Hem rebut l'avantprojecte confeccionat per la ponència Ossorio Gallardo amb la resignació tradicional amb què rebíem les vexacions de les passades dictadures.

Hem llegit l'Estatut de Catalunya, i per un instint particular del nostre poble, hem exclamat en conèixer el seu contingut: Aigua calenta! Tot plegat, no res. Ja ens ho pensàvem!

I tanmateix és cert. Ja ens ho esperàvem. El triomf dels extrems-esquerra era d'esperar, perquè l'actuació ultrapacífica observada pels homes de la Generalitat fins ara no prometia altre resultat.

Quan el cop del 14 d'abril era recent encara i els homes caps del poble respiraven un ambient revolucionari, cabia l'esperar-ne grans evolucions, de la nostra política.

Però sembla que els homes d'avui es burocratitzen a mida que fan més dies en les altures a què el poble els ha enlairat.

La Generalitat em perdoni; però, avui com avui, em fa l'efecte d'una pacífica administració de duanes, i els seus homes el d'uns individus del consell directiu d'un Banc.

Si atenem a la labor realitzada fins ara

pels homes de la Generalitat, no podem dir declaradament que sigui nulla, però sí que de les regnes que el poble els ha donat no n'han fet altre ús que passejar-les perquè les retratessin als diaris.

Per què la Generalitat no ha fet seu l'afer dels "sense feina"? Perquè no s'ha ocupat de rebaixar els queviures? Perquè no ha fet cap pas (almenys que el poble el conegui) envers una millora de la vida del sofert barceloní?

Si aquests aspectes no són de la seva incumbència, per què serveix la Generalitat, tota vegada que políticament estem al mateix nivell que estàvem no fa molt?

Es pels efectes de l'Administració i la Cultura, pel que està constituïda la Generalitat?

No ens estranyem, doncs, del triomf dels extrem-esquerra, perquè el poble ja ho comença a ésser, d'extremista, com ho eren, en començar, els homes del catorze d'Abril...

I no creiem que el triomf dels extremistes es degui del tot a l'abstenció de l'Esquerra Republicana i d'altres partits, no. És que l'Esquerra, poc a poc, sembla que va apropant-se a la dreta, i menys mal serà si els extremistes d'avui no se'n van dintre de poc envers l'esquerra, per acabar més tard col·locats a la dreta...

FRANCESC OLIVA

Jesuïtes de saló

Ara que el poble — el poble honrat, naturalment — demana a tota veu l'expulsió dels jesuïtes, nosaltres encara anem més enllà i demanem també la dels que conviuen amb ells: els jesuïtes de saló.

Dels primers, els d'ofici, tothom en coneix la seva actuació, per tots conceptes denigrant. Però dels altres, dels que no en van vestits, de jesuïta, no la coneixen sinó aquells que per força els han de veure i tractar diàriament.

El jesuïta de saló és aquest home fals, traïdor, que a casa seva té un sagrat cor penjat a la porta, que es passa el dia en oració, i el diumenge va a missa d'onze.

El jesuïta de saló és aquell subjecte que va amb levita, barret fort i bastó; que fa tuf d'encens i càmfora; que confessa sempre que fa mal — i confessa molt sovint —; que va a les processons amb un escapulari penjat al coll i una atxa més gruixuda que la seva barra a la mà, ostentant amb prosopopeia llur tipus d'home altiu, perfecte, cavaller.

Aquest senyor, aquest individu, millor dit, perquè parla molt de Déu i dels sants i assisteix cada festa a missa, ja es pensa ésser alguna cosa damunt dels seus semblants. Es creu amb el dret de tenir mala ànima, pitjor instint i dominar els homes com si fossin esclaus o negres.

D'aquesta plaga n'està empestada la ciutat.

Generalment, el jesuïta de saló ocupa el càrrec de cap-director, de gerent en cases importants de comerç. Mai no s'ha donat el cas que un obrer sigui membre d'una confraria, i menys que vagi amb levita i barret fort a les processons. I això que les podria dur, aquestes robes, perquè és més noble i més senyor que l'odiós home jesuïtic.

Com deïem, aquests éssers indesitjables tenen homes als seus serveis, homes als qui manen d'una manera despòtica, d'una manera com no ensenya Déu, d'una manera que ignorem si ho disposa la santa mare Església.

Es precis vigilar-los constantment.

Com que és molta la bilis que aquests dies engoleixen — perquè, per si fos poc, i com ja deu suposar-ho el lector, aquests jesuïtes eren entusiastes defensors de l'antic règim —, procuren descarregar les seves fúries damunt de l'indifens subordinat seu. Cometen represàlies, com qui recita un parenostre.

Contra ells ha d'anar l'opinió. La dignitat de l'obrer — el dependent de comerç també és un obrer — és una cosa molt respectable perquè la trepitgin homes de baixa condició moral.

Penseu que en una fàbrica o en un taller qualsevol el prototipus del jesuïta de saló, des del 14 d'abril que ja no existiria.

I si existís, fóra amb certes variants. Hauria tingut de posar-se l'orgull sota la sola de la sabata, i no concórrer a altra processó com no fos aquella que li va per dins.

Es per això que demanem, si l'expulsió no pot ésser, el menyspreu més absolut envers aquestes Ramonetes de sagristia.

AGUSTÍ COLLADO

La dona i l'oficina

En un curt període d'anys, el feminisme, a casa nostra, ha evolucionat molt. Les dones han passat de la llar a la fàbrica; de la fàbrica a les oficines; de les oficines a les Redaccions de periòdics; algunes són mestresses, altres escriptores, i un reduït nombre d'elles exerceixen càrrecs públics.

Aquest desig d'emular els homes és molt lloable, ensems que plausible, perquè la dona, amb les seves idees i el seu esforç, pot contribuir molt a fer una Catalunya pujant. Ultra això, no es pot negar que algunes dones tenen més sentit comú que molts homes i que, per aquest sol fet, ja es mereixen que hom els obri de bat a bat les portes d'oficines, despatxos, escoles, etc.

Però anem a pams. Si bé hi ha dones que valen, n'hi ha un gran nucli que arreu on van són una nosa, i aquestes francament s'haurien de quedar a casa i deixar el camí lliure als homes que avui dia, degut a la crisi de treball per la qual travessem, es troben sense feina.

Em refereixo especialment a les "nenes maques", i consti que aquestes paraules no les dic en el sentit de bellesa física, sinó que vull referir-me exclusivament a les dones que se les donen de "sàvies"; a les que esprenen privilegis que ningú no els ha atorgat; a les que durant les hores de treball perden llàstimosament el temps amb futeses; a les que adopten un aire de superioritat i a les que amb les seves "genialitats" entrebanquen la feina. Totes aquestes dones farien bé de no moure's de casa, on potser donarien més rendiment.

Es vertaderament curiosos observar-les. Jo us podria citar una casa... Cregueu que n'hi ha per a tots els gustos! N'hi ha d'altres i de baixes; de seques i de grasses; de boniques i de lletges; d'eixerides i d'ensopides; de discretes, de xafarderes, de netes, brutes, treballadores i mandres. Allò sembla una plaça de vendre; trieu i remeneu, minyons!

D'aquestes dones n'hi ha només algunes que fan la seva feina com cal; totes les altres són inservibles, perquè dissortadament el Senyor les va dotar amb un cervell esquitit.

La immensa majoria arriba mitja hora tard al matí i a la tarda, i hom s'ha d'esperar que s'hagin pentinat, empolvat i pintat (un quart d'hora més), abans no els pot donar la feina del dia. Una vegada repartida la tasca, en lloc de posar-se a treballar de seguida, han de parlar del vestit que s'estan fent; de les facècies del promès; del bigoti d'En John Gilbert; del "rimmel" que no es desfà amb la calor; i amb tot això són les deu del matí, i encara no s'ha fet res! Però si per dissort heu de fer una carta a correu, quan és hora de plegar, ja esteu ben cuit; tot són preguntes i lamentacions, i fins algunes us envien al botavant.

L'Emília és la que més ha fet parlar la gent, i crec que ella en té una gran satisfacció. Ha tingut almenys cinc o sis "novios", tots del despatx. Gaudeix d'una "salut de pot" envejable; no pot escombrar, perquè se li nafren les mans; odia les criatures i llegeix novel·les de Jordi Onhet.

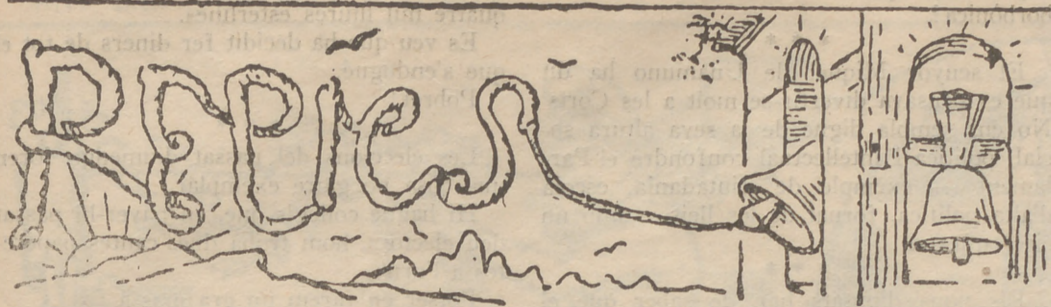
La Lola es dona fums d'ésser una "élegant". Mira els seus companys de treball amb menyspreu, i ningú no li és bon mosso. Té un caminar afectat; entra al despatx amb parsimònia, perquè tothom s'adoni d'ella; fuma cigarretes angleses, i mai no saluda.

La Berta entra tard, molt tard; és la més gran de totes, i és una "saviassa". S'escolta quan parla; introdueix esmenes al redactat de cartes; sempre mana; crítica la conducta d'altres xicotetes, però males llengües diuen que hom fa poc l'atrapà abraçada amb un individu.

La "Rosario" és molt bruna. La pell del seu coll és d'un color quelcom sospitós, i hom diria que és una pell verge que mai no ha tastat l'aigua. És una ingènua; fa la nena i repeteix constantment que és molt bona. Ensenya més amunt del genoll i sempre està voltada d'un eixam de xicotets de dits llargs.

El feminisme és una cosa magnífica, i hom ho admet; però dissortadament s'han de fer distincions. Volem dones que ens puguin ajudar; volem dones cultes i sensates; volem un feminisme com el predica Na Rosa Maria Arquimbau; el que no volem són dones que prenguin el despatx per un "speakeasy" on anar a flirtejar; i no volem nosse com les que he esmentat.

H. C. SANTEUGINI

En desacord

No se'ns podrà dir, a nosaltres, que mai hàgim combatut l'obrer. Ben al contrari; el nostre periòdic s'ha posat sempre al costat dels elements que produeixen i ha sostingut veritables batalles campals quan els governs han combatut el proletari. Valguin aquestes paraules recordatòries, en començar l'article d'avui, per tal que no es vulgui veure-hi que ens hem aburgestat d'ençà que tenim diputats a casa. Més encara; hem deixat passar els dies tèrbols en què tot feia preveure una vaga del ram de Num, aigua i força, per tal, també, de no dificultar les reivindicacions obreres i amb el fi que no es pogués dir que nosaltres deixàvem de veure amb bons ulls les peticions, sempre justes, de millorament per part d'un nucli d'homes treballadors.

Com molta d'altra gent, vàrem tenir a les nostres mans una de les fulles que es repartien la setmana passada, assabentant el poble del perquè de la projectada vaga. I hem de dir amb tota sinceritat que estem en desacord amb alguna de les coses en què s'apuntava el Sindicat, per a demanar un augment de jornal pels obrers.

Ens referim a la divulgació que es feia entre els seus caps de certes Companyies i els obrers. Nosaltres creiem, i això no vol dir que estiguem d'acord en què cobrin veritables sumes fantàstiques per a dirigir una Companyia, que els Sindicats no han de fer qüestió de gabinet el sou d'un alt empleat. És més, fins i tot creiem que d'això se n'hauria de fer cas omís. Molt bé que les organitzacions sindicals procurin que els jornals siguin augmentats d'acord amb les exigències de la vida actual, però que no es fixin en què si hi ha qui guanya tantes i quantes mils de pessetes a l'any.

No ens emboliquem amb els altres. Vulguem el nostre millorament, i deixem que hi hagi qui guanyi més. Altrament, semblarem evenges que cap cosa profitosa no podem portar-nos. Prou que ho sap, tothom, que qui menys dret hi té és qui cobra més!

DOMÈNEC DIUMENGE

Correu de l'Estranger

LA TRANSFORMACIO D'ALEMANYA

Actualment, el país que està més prop de la revolució social és Alemanya; el país més conservador és França. Entre una i altra nació existeixen diferències profundes.

Alemanya és un país en plena crisi de civilització burgesa. França, en canvi, és un país essencialment conservador i burgès, en el qual la classe mitja, que gaudeix d'un alt nivell econòmic, resta dominant. En aquest país les lluites polítiques són superficials. Deixant de banda algunes regions molt industrials, hom no desitja trastornar l'ordre social existent.

Quin contrast amb Alemanya, on la classe mitja s'ha esfondrat definitivament! Existeix encara aquesta classe mitja, fins té, numèricament, la seva importància. Però des d'un punt de mira econòmic, ha esdevingut un factor negatiu.

Entre els grans magnats de la indústria i les masses proletàries, no hi ha més que petits propietaris arruïnats, rendistes miserables, treballadors intel·lectuals sense mitjans de vida, funcionaris mal pagats i descontents... I és, precisament, aquesta misèria de la classe mitja, el que explica, en gran part almenys, la confusa i incerta situació política del país.

Direu, potser, que, fora d'Alemanya, les coses no van gaire millor. Però la cosa és completament distinta.

Una de les característiques del moviment polític actual és, certament, que quan davant els formidables problemes plantejats, caldrien governs forts recolzats en majories sòlides i homogènies, sols existeixen arreu governs febles repenjats en coalicions de minories poc estables.

Però a França i a Anglaterra, per exemple, ja sota un govern centrista o fins sota un govern laborista, els elements burgesos resten sempre els més nombrosos.

No s'esdevé així a Alemanya. A Alemanya, la crisi política, junt amb la crisi econòmica, social i moral, és més profunda, car totes les forces noves tendeixen a abolir la civilització burgesa, si bé esdevenint tot allò que realment sigui digne d'ésser conservat.

LES ELECCIONS D'ESpanyA

Sembla que, a la fi, la Premsa estrangera ha comprès que el moviment revolucionari que culminà en la data memorable de les eleccions del 12 d'abril, té sòlids i pregons fonaments en l'opinió pública peninsular.

El triomf esquerrista de les eleccions de juny han fet el miracle. Tota la democràcia internacional, va sense dir, està al costat de la República espanyola. Però fins els nuclis més reaccionaris han restat desorientats davant la majoria formidable, esclatant, que els republicans d'arreu de la península han assolit a les urnes. Què s'ha esdevingut, doncs, pregunten, aquella llegendària Espanya, catòlica i monàrquica?

La Premsa estrangera, en assenyalar aquest triomf sense precedents en la història dels pobles, fa recordar el fracàs dels comunistes, i, en general, dels elements pertorbadors. Remarca, així mateix, la significació de les eleccions a Catalunya, que posa en primer terme el problema de l'autonomia.

Així, després de les eleccions de juny, la República es mostra, davant l'opinió internacional, definitivament consolidada. La monarquia borbònica, amb totes les seves tares, ha passat per sempre més a la història, i els pobles hispànics, entrant en el concert dels pobles lliures, han començat una nova vida més digna i més noble.

La negra nuvolada

Heu-vos ací una estadística espantosa: a Espanya hi ha actualment 213 ordres diferents, congregacions o instituts, 50 dels quals són de religiosos, i els restants 163 de religioses. Les ordres religioses estan dividides en 896 comunitats d'homes, 3.594 de dones, integrant les primeres 10.286 professors, 4.076 novícies i 2.850 llecs, o sigui un total de 17.210 homes; i les segones, 47.768 novícies; 2.920 novícies i 3.917 llegendes, o sigui un total de 54.605 religioses.

Les poblacions que més gran nombre tenen de religiosos són: Barcelona, 2.016; Madrid, 1.388; Burgos, 1.288; Guipúscoa, 1.053; Navarra, 892; Cuenca, 129; Jaén, 39; Sòria, 32; Huelva, 23, i Albacete, 21.

El nombre de religioses és el següent: Barcelona, 6.017; Madrid, 5.520; València, 2.719; Guipúscoa, 2.393; Biscaia, 2.040; Huelva, 262; Sòria, 230, i Orense, 136.

A Espanya hi ha 2.268 jesuïtes — ja són jesuïtes! —; 1.610 germans de les Escoles Cristianes — massa fraternitat! —; 1.574 franciscans; 1.556 missioners del Cor de Maria; 1.339 escolapis i 1.173 germans maristes de l'ensenyança.

Hi ha, a més a més, com si això fos poc, 7.681 filles de la Caritat de Sant Vicents de Paül; 4.239 clarisses, i 2.233 dominiques.

I la nuvolada creix que és un gust, un gust per a ells. En 1900, a Espanya hi havia 54.738 religiosos; en 1910 n'hi havia 59.896, i en 1923, potser per a celebrar l'adveniment de la dictadura, pujaren a 71.815.

Més que tanta gent negra haurien convingut unes quantes dotzenes d'escoles.

Republicans, obrers!

Compreu el llibre d'En Lluís Capdevila,

La Bastilla

Lluís Capdevila, que s'ha especialitzat en estudis de la Revolució Francesa, ha escrit unes pàgines interessantíssimes, vives, vibrants, entre les millors que s'han escrit sobre

La Bastilla

Un llibre revolucionari:

La Bastilla

Un preu revolucionari:

2 pessetes

NINGU NO VOL PAGAR

A Berlín, el "Darmstader National Bank" ha tancat les finestretes i ha suspès les operacions.

Sembla, però, que el govern de l'Imperi prendrà la cosa pel seu compte, per tal d'arranjar-ho.

El mateix, si fa no fa, que el nostre ministre d'Hisenda.

SEGUEIX LA COMEDIA

Feixistes i catòlics segueixen representant la farsa del dia.

Ara els feixistes qualifiquen l'actitud de Pius XI de "papalària", i els catòlics poden qualificar els feixistes de "feixitaris". Tot fóra un acudit dolent més, agregat a la comèdia.

UNA VAGA PINTORESCA

Els empleats de la Telefònica es reuniren, fa pocs dies, i en sortir del miting foren obsequiats amb bombons.

Això vol dir que prosperem. No fa gaire, el govern de la dictadura ens obsequiava també amb bombons, però eren... de plom.

BON SIMPTOMA

Han triomfat els extrem-esquerra. Això no deixa d'ésser un bon símptoma.

Mentre no perdin els extrems i es passin a la dreta, com el senyor Alcalà Zamora.

UN ACUDIT POLITIC

El vaig oir, l'altre dia, a la Rambla dels Ocells.

—Quin és el trajecte més ensopit d'Espanya?

—Alcalà-Zamora.

—Per què?

—Perquè sempre es decanta a la dreta.

LA PONDERACIO GRATUITA

La majoria de la Premsa pondera l'Estatut de Catalunya; quasi tots diuen que està força ben condimentat.

SOM INOFENSIVS

A Madrid esperaven estridències i extremismes, amb motiu de l'Estatut de Catalunya.

Ara ells mateixos reconeixen que tot és literatura, però que encara hi ha dos punts a discutir.

EP, NO DORMIM!

Què se n'ha fet d'aquella Comissió que demanava el lliurament del Castell de Montjuïc al poble?

Aquells bons senyors, amb la calor, es veu que s'han ensopit.

QUINA TECNICA?

El capità general va confessar ingènuament que havia demanat al ministre sis torpediners, per si mancava personal tècnic amb motiu de la vaga de la Telefònica.

A quina tècnica es referia, el ciutadà Ochoa? A la dels artillers?...

INSISTIM

Insistim demanant personalment o en conserva els senyors Martínez Anido, "Compte del Montseny", Bertran i Musitu, Alfonso Saba i el conegut Cametes.

En pagarem trenta centímetres de cada un

I L'HIMNE?

El mestre Vives i En Josep Maria de Sagarra varen "confeccionar" un himne republicà.

Què se n'ha fet d'aquell himne, les referències del qual són immillorables?

Que ens el toquin! Que ens el toquin!

ELS "SIN-TRABAJO"

Sembla que els "sin-trabajo" (?) es dediquen, ja fa dies, a promoure disturbis que fan pensar en la ràpida evitació dels mateixos.

Ja ho va dir l'alcalde de Camarassa: "Valencianos, murcianos y demás gentes de mal vivir".

Per què els deixen entrar a Barcelona, si es pot saber?

POBRET NAS!

El ministre d'Hisenda ha tancat les portes del Mercat Lliure de Valors.

Això de tancar portes sempre és bonic; però qui ho fa, s'exposa a què la porta li aixafi el nas. Així li ha succeït al flamant ministre d'Hisenda.

Ho sentim, però no podem plorar.

DEL VATICÀ

Entre el Sant Pare i Mussolini, diuen que hi ha tivantor.

A nosaltres, plim! No ens interessa ni l'un ni l'altre.

I ARA, QUÈ?

El fiscal de la República ha presentat una querrela contra Martínez Anido, per prevaricador.

Però Martínez Anido, fresquet i alegret, encara és fora d'Espanya, i ningú no en demana l'extradició.

Per quan vingui, ja li tenen preparades algunes habitacions de l'ex-palau reial, com a hoste il·lustre.

LES DONES REPUBLICANES

A benefici de les escoles de l'Ateneu Republicà Femení, va celebrar-se, a la plaça de braus de les Arenes, un festival, ara fa vuit dies.

Bé per les nostres dones republicanes, a les quals regreïem la tarja de convidat enviada.

EL FETUS DE LA CONSTITUCIO

Ossorio l'ha trobat tan rodanxonet, sa i d'immillorable cara, que mig ens decantem a creure que serem nosaltres i els quinze milions que pensen com nosaltres, qui tenim pa a l'ull.

Ara sí que veiem que de política no en sabem ni gota. I nosaltres que ens creïem erudits!

LES CONSTITUENTS

S'han obert les portes d'un nou safareig. Els dies de bugada, l'entrada serà lliure. Els altres, també.

S'hi han trobat algunes de les bugaderes que feia vuit anys que no es treïen els drapats al sol. Totes, en escollir els llocs, optaren pels de la vora dels passadissos. Devia ésser per por de rebre.

PREDICAR AMB L'EXEMPLE

Marcellí Domingo blasma amb freqüència aquells que, promovent disturbis, posen obstacles al govern de la República.

Estem d'acord amb el ciutadà Domingo. Però no us sembla que hauria de començar maldant els seus mateixos companys de ministeri, que, amb les seves renyines, posen els màxims obstacles i donen el pitjor exemple?

DAVANT L'ESTATUT

El projecte de Constitució, a Catalunya, no ha satisfet ningú.

Es unitari i és reaccionari.

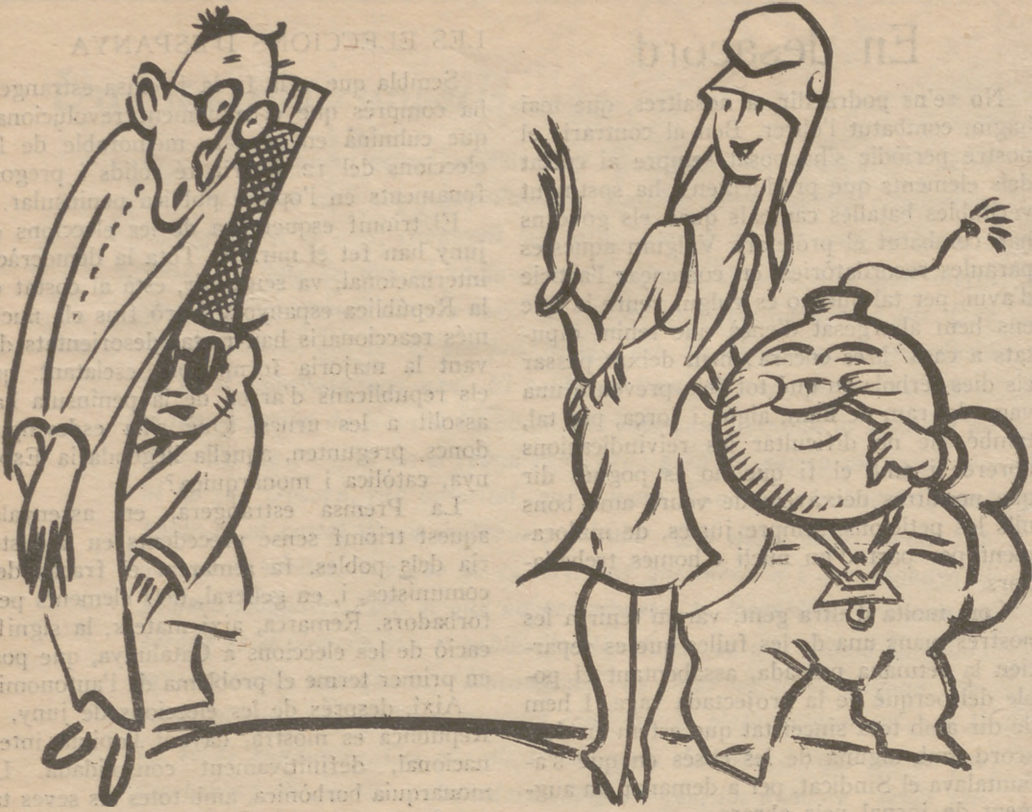
I Catalunya ha proclamat la seva sincera voluntat de conviure, fraternalment, en una República de pobles lliures ibèrics.

Però no, això mai, en una República unitària de pobles esclaus.

ENDAVANT! ENDAVANT!

"El Socialista", tanmateix, i altres també que no són socialistes, ens posen, ja massa sovint, el vell dilema de l'"A B C": o sotmesos o estrangers.

Doncs, bé; cal dir-ho ben alt: nosaltres volem la fraternitat; però, si ens hi forcen, la independència tampoc no ens espanta.

No tenen salvació

— Ja ho veieu: fins el que preparàveu per a mi, es gira contra vosaltres.

Nòtules polítiques

Catalunya ha donat a Espanya una prova més de la seva cordialitat.

L'Estatut de Catalunya, que tothom esperava que fos un esgarip en mig del desert polític, ha estat una prova més de que Catalunya és mestressa dels seus moviments, del seu nerviosisme, de la seva inquietud, i que en l'hora de convertir els moviments populars en lleis, sap el que vol i el que demana.

L'Estatut de Catalunya té aquella flexibilitat necessària perquè les lleis que es redactin puguin satisfer totes les classes

Els obrers han de tenir present que les lleis que redactarà la Generalitat de Catalunya no són lleis per a una sola classe social, sinó per a totes les classes socials, la qual cosa vol dir que, amb tot i no ésser un Govern de classe, tindrà en compte primordialment el dret de tot obrer al ben viure.

Fins ara, no s'havia sentit el país governat amb autoritat i responsabilitat. En el precís moment que Catalunya es redreça i es converteix en mestressa de la seva vida, l'autoritat de la Generalitat de Catalunya passa a ésser l'eix principal de la nova existència.

L'Estatut de Catalunya no és pas l'obra d'una classe ni d'un partit; és l'obra de tots; i per ésser l'obra de tots, té l'avantatge que vol dir que es manté equànime davant de tots els fets polítics i de tots els avenços socials.

L'obrer, sota el règim monàrquic, no havia trobat mai ajut en la seva vida, ajut en les seves aspiracions. Es ara, sota la República i sota la Generalitat, que comença a saber el que és autoritat i vies de dret.

La qual cosa vol dir que no sempre ha de tenir raó; però que sempre que la tingui, la hi donaran. Cosa que no succeïa quan estava sotmès a la dictadura d'una monarquia autocràtica.

Català: Pensa que has de votar l'Estatut! Pensa que l'Estatut representa per tu el nou règim liberal i social.

Espanya ja té Corts Constituents. I pensa que hem estat vuit anys sense poder reunir el Parlament!

El dia que es va reunir el Parlament, va inaugurar-se la nova vida d'Espanya. Sí, la nova vida... Es a dir, la continuació d'aquella vida que fou soterrada a Sagunto.

Diem, una vegada més, que saludem En Niceto Alcalá Zamora, el Primer President de la República Espanyola, l'home insigne, sense el qual no hauria pogut pas ésser possible la instauració d'aquest règim liberal i democràtic que gaudim.

El discurs d'Alcalá Zamora, dit amb una emoció continguda i admirable, ha estat l'acabament d'un període de paternalismes — incivils els uns, la dictadura; necessaris els altres, la revolució —, que donaven a Espanya davant del món figura d'Estat balcànic o migcentrat americà.

L'home que ha sacrificat fortuna, vida i llibertat en honor d'una idea, com Alcalá Zamora, mereix el respecte de tots els homes i de tots els partits.

DEMANEM A TOT CATALUNYA QUE EL PRIMER PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA SIGUI FRANCESC MACIÀ, I QUE HO SIGUI PERPETU, COM HO ES EL PRESIDENT MASARYK A TXECO-SLOVÀQUIA.

I ara, què? Què diran totes aquelles dretes anorreades el 12 d'abril i el 28 de juny? Encara es creuen amb prestigi i capacitat per aspirar a representar la voluntat del poble?

Es canta alhora l'Himne de Riego, La Marsellesa, Els Segadors, El Cant dels Catalans... No són les notes discordants entre si. Totes elles porten el mateix ritme: el dels pobles que avancen donant-se les mans.

Cal que els treballadors compreguin que no s'ha fet una revolució social. Que el que s'ha fet ha estat una revolució política. I que una revolució política, el que fa és facilitar el camí per tal que les transformacions socials, per radicals que siguin, es realitzin amb aquella seguretat i aquella legalitat, aquella dignitat i aquella democràcia que donin al país la fesomia d'un poble civilitzat que sap que tot acte de superació vol dir nou estament de civilització.

Alerta amb els agents provocadors! Són els més radicals! Són els més revolucionaris... ara... Voleu preguntar on eren i què feien quan els que ara passen per homes de dreta estaven fent i dirigint la revolució, pastant i modelant el nou poble?

I aquell rei, aquell rei grotesc que deia que parlaria després de les eleccions? Què diu? Què fa? On és? On para? No us fa l'efecte, lectors, que han passat molts anys de la Monarquia? No us fa l'efecte que fa

anys i anys que estem lliures de la tirania borbònica?

El senyor Miquel de Unamuno ha dit que es pensava divertir-se molt a les Corts. No ens sembla digne de la seva altura social, política i intel·lectual confondre el Parlament — exemple de ciutadania, escola d'alta política, forn de les lleis — amb un circ eqüestre.

Els nous diputats han de saber que el Parlament és la més alta representació del país, i que rebaijar-lo amb espectacles lamentables vol dir també rebaijar el valor espiritual del país i de la revolució.

El Parlament d'avui no és el d'ahir. Avui el Parlament no és fill d'un encasellat; és fill d'una sobirania lliurement expressada.

Per això els diputats han de tenir compte en enaltir-lo amb la seva tasca, apassionada si volen, però seriosa.

Saludem els nous diputats de la República, saludem els nous diputats de la Generalitat; saludem, però, únicament aquells que arriben al Parlament o a la Diputació no desitjosos de fer-se un nom, sinó d'aquells que hi arriben amb el desig d'ofegar el llumíent personal en honor de l'obra comuna a realitzar.

Ens permetem dir, una vegada més, que ha estat una indignitat veure's set anys menats per homes tan baixos de sostre, moral i materialment, com el marquès d'Estella, com el comte de Montseny, com el baró de Viver, com el comte de Fígols, com el Galo Ponte i el Martínez Anido...

Catalunya i Espanya avancen pel món donant entenent que són dos pobles dignes i forts, que no volen fer conquestes imperialistes, sinó donar al país nou aquella transfusió d'humanitat i de civilització que en va fer, fa tres segles, escoles de dret i de lleis.

Un cas de fossilitat: "El Correo Catalán".

Un cas de ximpleria: "Gaceta de Cataluña".

Un cas de bestiesa: Royo Vilanova.

Un cas d'impermeabilitat: Largo Caballero.

Una mentida: El rei tornarà.

Una veritat: Aquesta és la darrera revolució política.

FRANCESC MADRID

Botons de foc

No creguen en les dretes republicanes. Sota les dretes republicanes d'avui s'hi amaguen els monàrquics i els lligueros d'ahir.

L'ex-rei s'ha barallat amb el seu, fins avui, fidelíssim lacai Quiñones de León. I han renyit.

La renyina ha estat per qüestions de diners.

Entre certa mena de gent, les renyines no poden tenir altre motiu.

El futur és de les esquerres. I la salvació està en les esquerres.

Malgrat l'opinió d'algun actual dirigent de la República.

El senyor Lluís de Zulueta, ambaixador refusat pel Vaticà — a pesar del seu moderadíssim republicanisme —, ha dit que "apenas aventados de España los negros hábitos de la reacción..."

Ho creu de debò, el senyor Zulueta, que els "negros hábitos de la reacción" estan "aventados"?

I l'entrada de Segura i Múgica? I el "Som catòlics" del dia del Corpus? I les signatures demanant la no expulsió dels jesuïtes?

L'ex-rei ha posat a la venda tres pintures

que figuraven en un dels seus palaus. Preu: quatre mil lliures esterlines.

Es veu que ha decidit fer diners de tot el que s'endugué.

Pobret!

Les eleccions del passat diumenge foren una cosa no gaire exemplar.

Hi hagué col·legis que, en haver-hi passat deu electors, hom trobà dues-centes paperetes a l'urna.

Potser en farem un gra massa.

El govern provisional de la República té molta afició a la Ràdio.

Fins els debats parlamentaris seran radiats, cosa que és un perill greu per a l'improvisació de certs discursos.

El nostre admirat alcalde, doctor Aiguadé, no vol deixar la vara. Serà diputat i alcalde. Es un sacrifici que li hem d'agrair.

Més si hom té en compte que, segons diuen, el seu sou de diputat el destinarà als pobres.

El senyor Cossio ha renunciat a la presidència de la República.

És el primer republicà que renuncia a ésser alguna cosa.

I és que el senyor Cossio sap que la República és quelcom més que l'acapament de càrrecs.

Romanones, o l'home de la barra.

Diu que a Guadalajara no hi havia caciquisme. I ell, Romanones, què era, sinó un cacic, un cacic infecte?

I ara que parlem de caciquisme. Cal netejar la província de Lleida, que n'està infestada.

CORRESPONDÈNCIA

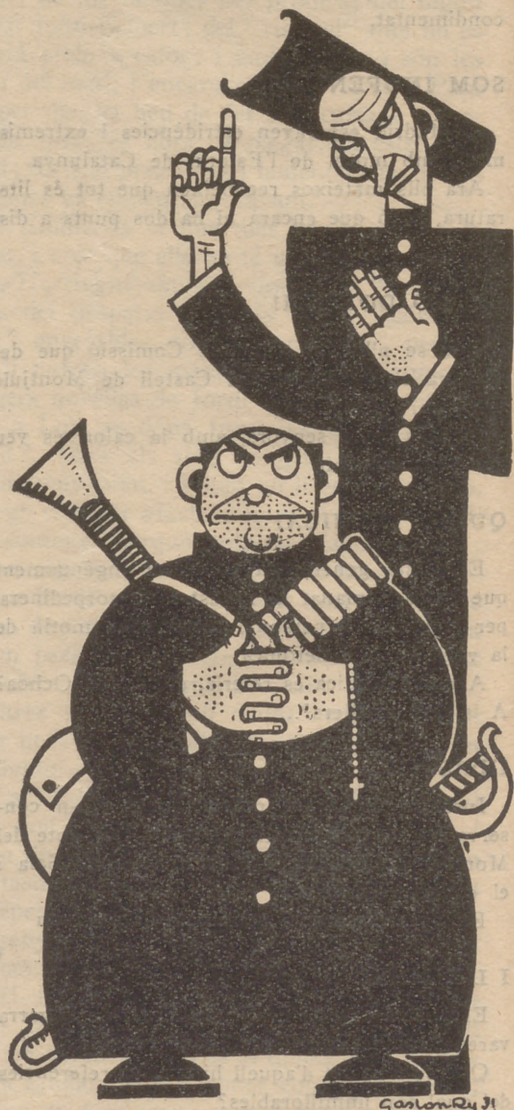

P. R.—Ja ha passat l'oportunitat.

J. V.—Els assumptes personals no podem acollir-los.

J. C.—Va arribar quan el número era en màquina, i ara ja ha perdut l'actualitat.

Impremta "La Campana", Om, 8, Barcelona

La guerra santa

—Ara que l'Azaña els desarma, armem-nos nosaltres, que farem feina.

(Però no comptem amb el poble)